

ΚΠ 1.58

Φιλελευθέρους -

14/9/94. 9

5-74)

Είναι προ...

...την πο...

...συνεχισθεί...

...κατά δια...

...αντίον των...

...κτηριστικά...

...στημα με...

...ορίας, «...

...σε αυτούς...

...ει να γνω...

...ποσοστά...

...πουν την...

...ως προ...

ΠΡΩΤΟΙ ΜΗΝΕΣ του '90. Περίοδος μιας αναγκαστικής απραξίας. Σκηνικό το σπίτι μας στη Μιχαλάκη Παρίδη 14, στη Λεμεσό. Ένας δρόμος με χαμηλά, μονώροφα σπιτάκια, που αναπνέουν μέσα στο πράσινο. Στις δύο πλευρές του μικρού δρόμου «φλογοβόλα» δέντρα, που το καλοκαίρι δίνουν, με τα ολοκόκκινα λουλούδια τους ένα υπέροχο φαντασμαγορικό θέαμα.

Ηρεμία πλήρης. Ακόμη και τ' αυτοκίνητα σπάνια κάνουν εδώ την εμφάνισή τους. Και μεσ' την απόλυτη ησυχία οι τρίλιες των καναρινιών του γειτονικού μας σπιτιού φτάνουν σε απίθανα ύψη.

Από νωρίς το πρωί καταφύγιό μου η κουιιστή πολυθρόνα πλάι στο παράθυρο του σαλονιού, που ανοίγει στη βεράντα. Πλάι μου, στο μικρό τραπέζι, ο δεύτερος τόμος του «Θρίαμβου και της Τραγωδίας» του Ρώσου Στρατηγού Μπόγκομολτσωφ, το λογοτεχνικό περιοδικό «Λέξη» κι ένα δερμάτινο σημειωματάριο. Στο μεγάλο τραπέζι ακατάστατα ριγμένα τετράδια, μικρά και μεγάλα, λευκά όλα αριθμημένα από το ένα μέχρι το 22.

Είναι μια παλιά, καλή συνήθεια να καταγράφω σκέψεις, που συναντώ στα διαβάσματά μου ή ακόμη και σκέψεις, που θα 'θελε κάποιος φίλος να μοιραστεί μαζί μου. Κάποιοι από τους πολλούς, στα πολλά συναπαντήματα που έφερνε η ζωή μπροστά μου.

Ανοίγω το τελευταίο σημειωματάριο, με το δερμάτινο εξώφυλλο, έτσι στην τύχη και διαβάζω:

«Τίποτα δεν είναι πιο επιφανειακό από μια ώριμη σκέψη που την ασπάζεται ένας ανώριμος νους»: Γκαίτε.

Είχα ξεσηκώσει κάμποσες σελίδες από τ' απομνημονεύματα του μεγάλου Γερμανού στοχαστή το καλοκαίρι του '89 όταν βρεθήκαμε για μερικές μέρες στο Γκάμπελμπαχ, στα βουνά της Θουριγγίας. Διάβαζα εγώ στη βεράντα ενώ η Έλλη χτυπούσε συνέχεια τα πλήκτρα της γραφομηχανής στο μέσα δωμάτιο. Αντίκρυ μου, πάνω από τις κορυφές των δέντρων, στην απέναντι βουνοπλαγιά, η ξύλινη καλύβα του Γκαίτε. Εκεί απομονωνόταν ο νεαρός τότε Σύμβουλος του Δούκα της Βαϊμάρ...

Ένα άλλο οδοιπορικό

ρης όταν φιλοξενείτο στο κυνηγετικό περίπτερο, που 'ταν λίγο πιο κάτω.

Να, εδώ ένα ποίημα του Γκαίτε με ημερομηνία 6.9.1780:

«Πάνω από τις κορυφές των βουνών ηρεμία, πάνω από τις κορυφές των δέντρων

δεν νιώθει αναπνοή, τα πουλιά είναι ήσυχα στο δάσος.

Περίμενε. Σύντομα θα βρεις και συ την ησυχία σου».

Μου 'χε κάνει εντύπωση αυτό το ποίημα όταν το πρωτοδιάβασα στο μικρό μουσείο του Κυνηγετικού Περιπτέρου. Πώς, ένας τιτάνας της σκέψης, που είχε συγκλονίσει την εποχή του, έφτανε στο σημείο ν' αποζητά στα 30 του χρόνια την ηρεμία των βουνών και των δέντρων!

Ζωντανές είναι ακόμη μπροστά μου οι βραδιές στο μεγάλο σαλόνι του ξενοδοχείου όταν μαζευόμασταν σ' ένα γύρο, λέγαμε ανέκδοτα και χορεύαμε στους ήχους λατινοαμερικάνικης μουσικής! Μόνοι Κύπριοι εμείς οι δυο! Οι άλλοι, Πολωνοί, στελέχη του Πολωνικού κόμματος κι ένας πολύ ηλικιωμένος Ελβετός, γνήθης του δικού του κόμματος.

Όταν αργά τη νύχτα αποσυρόμασταν στο δωμάτιο μας κι ανοίγαμε την τηλεόραση, τα δυτικο-

Του ΠΑΝΙΚΟΥ ΠΑΙΟΝΙΔΗ

Αποσπασματική προδημοσίευση

γερμανικά δίκτυα μάς βομβάρδιζαν με σκηνές αλλοφροσύνης από τη μεγάλη έξοδο των Ανατολικογερμανών, που έφευγαν από όλες τις δυνατές εξόδους.

Στις δειλές, συνεσταλμένες ερωτήσεις μας για το τι γίνεται, δίνονταν από τους συνοδούς ακόμη πιο δειλές και συνεσταλμένες απαντήσεις. Όλα στον ξενώνα της Κ.Ε. του κόμματος στο Γκάμπελμπαχ κυλούσαν σε μια ατμόσφαιρα σιγουριάς. Ακόμη και ο καιρός ήταν ασυνήθιστα, για την εποχή και το υψόμετρο, ζεστός. Κι οι Πολωνίδες μάζευαν με τα μαγιά ήλιο στο γρασίδι ενώ οι Γερμανοί οικοδεσπότες άβουλοι και ασαφάκωτοι περιφέρονταν ευγενέστατα ανάμεσά τους.

- Θυμάσαι το «Άσπρο Άλογο» της Έλσα Τριολέ; - είπα μια μέρα της Ελλάς έτσι όπως παρακολουθούσαμε τα μουσικά συγκροτήματα που 'ρθαν να μας ψυχαγωγήσουν.

Η πλοκή το «Άσπρου Αλόγου» εκτυλισσόταν σ' ένα πολυτελές ξενοδοχείο στις κορυφές των Άλπεων, όπου είχαν συγκεντρωθεί πολλοί εκλεκτοί για ν' αποφύγουν τη ραδιενέργεια, που σκαρφάλωνε σιγά-σιγά πάνω από τα πεδία των μαχών του Τρίτου Παγκόσμιου Πολέμου! Κι ήταν τόσο ανέμελοι!

- Τι σου θυμίζει; Στο σημειωματάριο, τ' όνομα της ευγενικής μεταφράστριας Ειρήνη... Διεύθυνση δεν υπάρχει, ούτε τηλέφωνο. «Θα με βρείτε μέσω της Κ.Ε.», μας είπε. Γνώριζα καλά αυτό το πρόσωπο των μεταφραστών και των συνοδών σ' αυτό τον κόσμο, που εξαφανίστηκε από τη μια μέρα στην άλλη.

Τι να κάνει άραγε τώρα η Ειρήνη από το Πότσδαμ; Ήξερε καλά και τα πορτογαλικά και μας διηγόταν με περηφάνια τις περιπτώσεις, που μετάφραζε για τον Χόνκερ.

...Κτυπά το τηλέφωνο. Κάθε φορά που τ' ακούω νιώθω την ανάγκη να κρυφτώ. Δεν θέλω να μιλήσω σε κανένα. Ούτε και συγχαρητήρια θέλω. Δεν θεωρώ την ενέργειά μου ηρωική. Στην αποκόλληση υπήρχε σ' όλες τις στιγμές ο πόνος και η θλίψη. Ηρωική σε σχέση με τι; Ήταν ένα ρεύμα, ένα ισχυρό ρεύμα, που με πήρε, με έβγαλε από μια κοίτη, που 'ταν δική μου χρόνια τώρα και μ' έριξε σε μια άξενη όχθη.

Δεν το μετανιώνω ούτε και πιστεύω, ότι υπήρχε δυνατότητα για δεύτερες σκέψεις. Ήταν μια μοίρα, μεγαλύτερη από μένα, που τη δέχτηκα μ' ελεύθερη βούληση.

Οι εξηγήσεις που έδινε στην αρχή δεν με ικανοποιούν πια. Δεν φτάνουν στον προορισμό τους.

Το τηλέφωνο συνεχίζει να κτυπά μ' επιμονή κι όταν αποφασίζω να πάρω το ακουστικό σταματά. Ποιος να 'ταν άραγε;

Τις πρώτες μέρες έρχονταν βροχή τα τηλεφωνήματα. Τώρα αραιώσαν. Άλλοι άφηναν τ' όνομά τους. Αυτοί ήταν όλο ενθουσιασμό. Άλλοι προτιμούσαν να παραμεινουν ανώνυμοι. Ένιωθαν, όπως έλεγαν της Ελλάς που απαντούσε, την ανάγκη να μου μιλήσουν. Είχε ανοίξει ένα τετράδιο η Έλλη και κρατούσε σημειώσεις. Ήταν και οι εφημερίδες, οι περιεργοί, οι βαλτοί.

Γρήγορα όμως έπεσε το ενδιαφέρον, ειπώθηκε ό,τι είχε να ειπωθεί, εξαντλήθηκε το θέμα από της δημοσιογραφικής του πλευράς.

Τα φώτα των προβολών έσβησαν. Η θρακιά όμως έμεινε εκεί να σιγοκαίει.